

Afgørelser – Reg. nr.: 01345.00

Fredningen vedrører: Jerup Hede Egekrat

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 03-02-1951

Fredningsnævnet 12-07-1950

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1951, den 3. februar, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1004/50 vedrørende fredning af et areal med egokrat i rimmer og dobber i "Kalmerrimmer", Jerup Hede, Elling sogn.

Den af fredningsnævnet for Hjørring amt den 12. juli 1950 afsagte kendelse er sålydende:

"På foranledning af naturfredningsrådet er der for fredningsnævnet for Hjørring amtsrådsreds og de dermed i forbindelse stående købstæder rejst sag angående fredning af karakteristiske arealer med rimmer og dobber på Jerup hede.

Naturfredningsrådet har til støtte for sin henvendelse anført følgende:

"Det vil være nævnet bekendt, at der i egnen nord for Frederikshavn på strækningen mellem Gaardbo sø og Elling findes et højst ejendommeligt landskab bestående af de såkaldte rimmer og dobber, et landskab, som i sin karakter og tilblivelsesmåde indtager en ganske enestående stilling i vort land. Hele Skagens odde, d.v.s. hele terrænet nord for linien Frederikshavn-Tversted, er på et geologisk set meget sent tidspunkt af landets historie bygget op ved et intimt sammenspil mellem havets kræfter, flyvesand og tørvemosedannelser. Disse kræfter kan i deres vekselvirkning, der yderligere kompliceres ved landets gradvis skete og forskelligartede

hævning, have frembragt meget vekslende landskaber, og et af de mærkeligste af disse er netop det her omhandlede. For ikke at bruge unødigt plads på nærmere forklaring og beskrivelse, tillader man sig at henvise til hoslagte uddrag af Axel Jessens "Vendsyssels Geologi" (D.G.U.V.rk. Nr. 2) med tilhørende kort. Af denne beskrivelse vil det klart fremgaa, at det drejer sig om et landskab af en meget karakteristisk egenart. I sin fulde udvikling eksisterer denne landskabstype kun i det omhandlede terræn nord for Frederikshavn. Mindre tilløb til en lignende dannelse findes dog også nord for Hals, men her dårligere udviklet.

Man må fra videnskabelig side stærkt understrege det ønskelige i, at et par egnede partier af dette terræn unddrages ødelæggelse ved den systematiske kultivering, der nu er påbegyndt, hvorfor man tillader sig at anmode nævnet om at søge 2 passende og særdeles karakteristiske arealer fredet,.....

Når man har valgt just disse 2 arealer, skyldes det, at de begge på en gang er karakteristiske for landskabet i deres geologiske opbygning, men samtidig så meget forskellige ved deres plantevækst, at de repræsenterer de for området ejendommelige typer af vegetationsformationer.

På det nordlige areal (syd for Lyngs hede) finder man begge de typer, der er fremherskende for den overvejende del af hele dette mærkelige landskab. De af sand opbyggede rimmer er tør lynghede med de dertil hørende plantearter, som det ikke vil være nødvendig her at anføre. I de af større eller mindre fugtighed prægede dobber, snart smalle, snart bredere dalsænkninger mellem rimmerne, er i tidens løb fremkommet en mosedannelse, hvis vegetationstyper er forskellige, alt efter graden af fugtighed og den benyttelse, de har været genstand for. Uden heller ikke for disse typers vedkommende at gå i enkeltheder skal det kun bemærkes, at man i dobberne finder dels "græsklædte" moser, en slags eng, der har været opretholdt som sådanne ved bjergning af hø, dels lyngmose, hvor tørvemassen har været af den beskaffenhed, at man har kunnet benytte disse

arealer til tørveskær. Overgange mellem disse to typer forekommer i stor mængde.

På det sydlige areal (syd for Jerup station) er endnu bevaret et overordentligt smukt egekrat, der vidner om, at adskillige rimmer indenfor området i stedet for lynghede har kunnet bære i alt fald et tilløb til skovdannelse. Krattene er omtalt i A. Peter Gaardboe: Fortidsminder fra Vendsyssel (1893) og botanisk beskrevet af E. Warming i : Ekspeditionen til Skagen/^{i juli}1896 (Botanisk Tidsskrift, Bd. 21, S. 88-92). Det vil være af meget stor værdi at frede disse meget ejendommelige vidnesbyrd om, hvorledes eg og dens ledsagere af andre træarter, buske og urter har kunnet finde vej til rimmerne og der trods meget ublide kår bevaret tilværelsen gennem utvivlsomt lange tidsrum."

Naturfredningsrådet har med hensyn til fredningens indhold foreslået fredningen iværksat således, at arealerne forbliver i den nuværende tilstand:

Det nordlige areal er beliggende på Jerup hede i Raabjerg sogn og det sydlige på Jerup hede i Elling sogn, benævnt "Kalmerrimmer".

Hvert af arealerne behandles under en særlig sag, og nærværende kendelse vedrører det sydlige.

Dette areal er beliggende på matr. nr. 28c og 20a Jerup by, Elling sogn.

Fredningsnævnet, der har besigtiget arealet, finder, at dette på grund af dets ejendommelighed og den naturvidenskabelige interesse, der er knyttet til det, bør bevares for eftertiden og derfor fredes.

Ejerne af de pågældende ejendomme er henholdsvis gårdejer Thorvald Hansen, "Søndergaard", Jerup, (matr. nr. 28c) og gårdejer Christian Hermann Pedersen, "Thomasminde", Jerup, (matr. nr. 20a). De har begge erklæret, at de ikke vil protestere mod fredningen, men har i erstatning påstået sig tilkendt henholdsvis 400 kr. og 600 kr.

Ingen panthaver i de respektive ejendomme har ønsket at modtage

afdrag på pantegæld som følge af fredningen.

Nævnet bestemmer herefter, at den del af matr. nr. 28c og 20a, Jerup by, Elling sogn, der ligger i "Kalmerrimmer", indenfor en med en rød linie, den ældre Skagensbane og vandløbet Kragsskov å på det under sagen som bilag II fremlagte kort 1:4000, viste grænse, og som udgør henholdsvis 37000 m² og 66300 m² og tilhører: matr. nr. 28c, gårdejer Thorvald Hansen, "Søndergaard", Jerup, og matr. nr. 20a gårdejer Christian Hermann Pedersen, "Thomasminde", Jerup, vil være at frede således, at der pålægges arealet følgende servitut:

Tilstanden på arealet må ikke forandres, men arealet skal henligge på samme måde som hidtil.

Det må som følge heraf ikke yderligere opdyrkes eller beplantes, ligesom det ikke må græsses eller bebygges. Hugst af det på arealet værende egekrat eller andre løvtræer, samt lyngslagning forbydes, ligesom indplantning af nåletræer forbydes. Selvsæede nåletræer bør fjernes. Der må ikke på arealet foretages gravning af jord, tørv, lyngtørv, sten, grus, sand eller ler eller i det hele taget nogetsomhelst indgreb i jordsmonnet.

Der må ikke på arealet anbringes master, boder, skure eller andre indretninger, der kan virke skæmmende. Kampering, teltslagning og bål-tænding er ikke tilladt, og henlæggelse af affald må ikke finde sted.

Offentligheden har kun adgang til arealet med vedkommende ejers tilladelse, dog skal der altid i nødvendigt omfang tilstedes videnskabelige ekskursioner adgang.

Påtaleret har fredningsnævnet for Hjørring amtsrådskreds og naturfredningsrådet, hver for sig eller i forening.

De pågældende lodder vil være at udstykke og særligt matrikulere.

I erstatning i anledning af fredningen tillægges der ejeren af matr. nr. 28c, gårdejer Thorvald Hansen, 400 kr., og ejeren af matr. nr. 20a, gårdejer Christian Hermann Pedersen, 600 kr., som påstået, tilligmed renter 4% p.a. fra datoen for denne kendelse, indtil betaling sker.

Den fastsatte erstatning vil være at udrede med halvdelen af statskassen og halvdelen af Hjørring amtsfond."

Sagen er i medfør af naturfredningslovens § 19, 3. stk. forelagt overfredningsnævnet, som den 19. august 1950 har besigtiget de pågældende arealer og forhandlet med lodsejerne og andre i sagen interesserede.

Ejerne bemærkede, at det efter deres opfattelse ved forhandlinger i 1945 var en forudsætning, at de skulle have lov til at benytte arealet til græsning. De ønskede derfor sådan græsningsret indrømmet ved kendelsen.

Ejerne ønskede dernæst adgang til at tage sand til eget brug udenfor det med egekrat bevoksede areal, hvor de hidtil har taget sand. Endelig fremsatte de ønske om, at der i kendelsen indsættes en bestemmelse, hvorefter hugst i egebevoksningen skal kunne ske, når det ikke går ud over fredningsinteresserne.

Overfredningsnævnet vedtog at imødekomme ejernes ønske med hensyn til græsning og sandgravning.

Det vedtoges endvidere, at fredningsnævnet skal kunne give ejerne tilladelse til hugst i egekrattet, for så vidt det er foreneligt med fredningens formål.

Da overfredningsnævnet iøvrigt kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste med de af det foranstående følgende ændringer.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Hjørring amt den 12. juli 1950 afsagte kendelse vedrørende fredning af et areal med egekrat i rimmer og dobber i Kalmerrimmer, Jerup Hede, Elling sogn, stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer. På et nærværende kendelse vedhæftet kort nr. Hj 102 er grænsen for det fredede område indtegnet.

I erstatning tillægges der gårdejer Thorvald Hansen, "Søndergaard", Jerup, 400 kr. og gårdejer Christian Hermann Pedersen, "Thomasminde", Jerup, 600 kr., alt med renter 4% p.a. fra den 12. juli 1950 at regne,

indtil betaling sker.

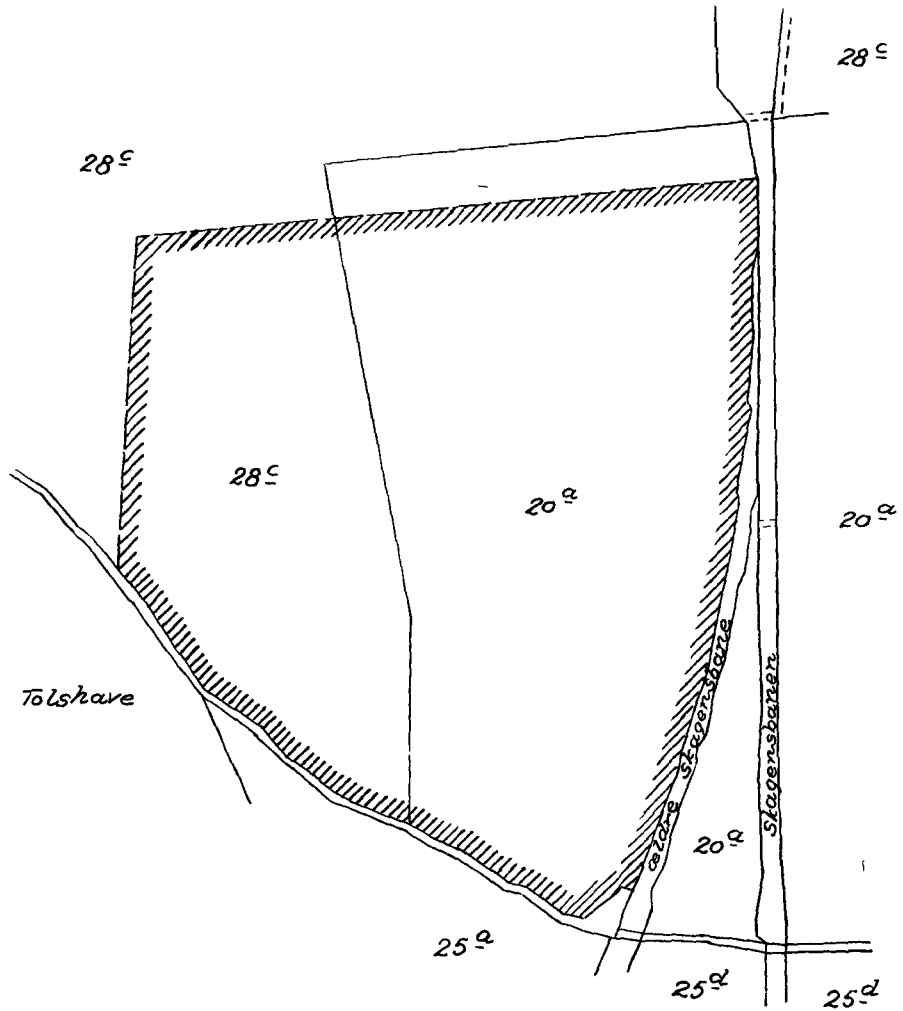
Erstatningen + renter udredes med halvdelen af statskassen og halvdelen af Hjørring amtsfond.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

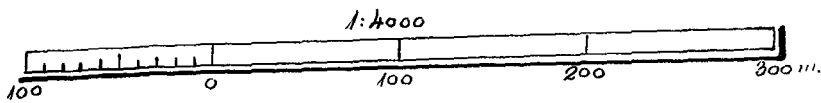

F. Grage

overfredningsnævnets sekretær

 fredet areal

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 29-1-51.
By: Jerup Sogn: Elling
Plan nr. Hj. 102

FREDNINGSNÆVNET >

Litteret i Ofu. k.
af. 3/2 1951

REG. NR. 2576. / 10416
11/7-50

U d s k r i f t

a f

protokol for naturfredningsnævnet
for Hjørring amtsrådsreds.

--:0:--

K e n d e l s e

afsagt den 12. juli 1950

i sag nr. 93/1945

Fredning af et areal med egekrat
i rimmer og dobber i "Kalmerrim-
mer", Jerup hede, Elling sogn.

På foranledning af naturfredningsrådet er der for fredningsnævnet for Hjørring amtsrådsreds og de dermed i forbindelse stående købstæder rejst sag angående fredning af karakteristiske arealer med rimmer og dobber på Jerup hede.

Naturfredningsrådet har til støtte for sin henvendelse anført følgende :

"Det vil være nævnet bekendt, at der i egnen nord for Frederikshavn på strækningen mellem Gaardbo sø og Elling findes et højst bestående af de såkaldte rimmer og dobber, et landskab, / ejendommeligt landskab, / som i sin karakter og tilblivelsesmåde indtager en ganske enestående stilling i vort land. Hele Skagens odde, d.v.s. hele terrænet nord for linien Frederikshavn - Tversted, er på et geologisk set meget sent tidspunkt af landets historie bygget op ved et intimt sammenspil mellem havets kræfter, flyvesand og tørvemosedannelser. Disse kræfter kan i deres vekselvirkning, der

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 01345.00

Dispensationer i perioden: 21-05-1996

FREDNINGSNÆVNET FOR NORDJYLLANDS AMT,
GL.TORV 6, 9000 AALBORG
TELEFON 98 12 71 11.

REG. NR. 1345. 00

Aalborg, den 21. maj 1996.

Nordjyllands amt,
Landskabskontoret,
Niels Bohrs Vej 30,
9220 Aalborg Ø.

FS 12/1996: plejeplan for Kalmer Rimmer - amtets j.nr. 8-70-52-5-813-1-91.

Den 8. marts 1996 har De fremsendt en plejeplan for Kalmer Rimmer omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 3. februar 1951, og den 26. april 1996 har De fremsendt tilføjelsen til plejeplanen, der bl.a. omfatter fældning af nåletræer og bævreasp, lynslagning og stiudlæg.

Fredningsnævnet kan efter skriftlig votering godkende planen med tilføjelser.

Godkendelsen sker dels i medfør af naturbeskyttelseslovens paragraf 50, stk. 1, dels i henhold til kendelsen og kan inden 4 uger indbringes for Naturklagenævnet. Klage skal fremsættes skriftligt til fredningsnævnet. Tilladelsen må ikke udnyttes inden klagefristens udløb, og rettidig klage har opsættende virkning. Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år.

Sortsøe Jensen

SN 1996-1211/14-00 01